



NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Médiatanács

Ügyiratszám: MN/30114-7/2016.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem elbírálása

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

1303/2016. (XI.8.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1016 Budapest, Naphegy tér 8. 2. em., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió adóján 2016. október 2-án 14 óra 32 perces kezdettel sugárzott „Oxigén” című műsorszámmal kapcsolatban, 2016. október 10-én benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2016. október 11-én indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

e l u t a s í t j a.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

I N D O K O L Á S

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2016. október 10-én érkezett, MN/30114-1/2016. ügyiratszámom iktatott beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2016. október 2-án 14 óra 32 perces kezdettel sugárzott „Oxigén” című műsorszámot kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit, amikor a tárgyi műsorszámban nem számolt be arról, hogy a Greenpeace ellenzi a nukleáris energia békés felhasználását, amelyet a hazai közvélemény nagy többsége támogat.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára részére, valamint Dobos Menyhért vezérigazgatónak címzett 2016. október 2-án, 15 óra 24 perckor küldött kifogását,

valamint az annak átvételét igazoló, 2016. október 2-án, 15 óra 25 perckor küldött visszaigazolási értesítés másolatát. Benyújtotta továbbá a Médiaszolgáltató által a Kérelmezőnek 2016. október 4-én, 10 óra 2 perckor küldött válaszlevelet, melyben a Médiaszolgáltató a kifogást elutasította.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltató médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2016. október 11-én hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2016. október 11-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/30114-2/2016. ügyiratszámú végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára, valamint Dobos Menyhért vezérigazgató elektronikus levélcímére 2016. október 2-án, 15 óra 24 perckor küldte meg kifogását. A visszaigazolási értesítés szerint a Médiaszolgáltató 2016. október 2-án, 15 óra 25 perckor vette át a kifogást, majd 2016. október 4-én, 10 óra 2 perckor küldte meg elektronikus levelét, melyben a Kérelmezőt tájékoztatta a kifogás elutasításáról. A Kérelmező a postai bélyegző tanúsága szerint 2016. október 5-én adta postára kérelmét.

A Médiatanács a 2016. október 11-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/30114-3/2016. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közzétételétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata 2016. október 26-án, MN/30114-4/2016. ügyiratszámon, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a tárgyi műsorszám megfelelt az Mttv. 12. § (2) bekezdésében foglalt kiegyensúlyozottsági követelménynek. A Kérelmező által hiányolt szempont az volt, hogy a műsorszámokban nem került bemutatásra, hogy a Greenpeace szervezet ellenzi a nukleáris energia békés felhasználását. A Médiaszolgáltató nem vitatta, hogy a Kérelmező által hiányolt szempont a hivatkozott műsorszámokban nem került bemutatásra, ennek indoka azonban az volt, hogy a hiányolt szempont a műsorszám tartalmával, a műsorszámokban bemutatott tevékenységgel semmilyen összefüggésben nem állt, azzal tényszerű kapcsolatba nem volt hozható.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező álláspontja szerint a demokratikus közvélemény kiegyensúlyozott tájékoztatása céljából meghatározó fontossága lett volna a hallgatókat tájékoztatni arról, hogy a Greenpeace ellenzi a nukleáris energia békés felhasználását. A Kérelmező álláspontja szerint a lakosság háromnegyed része támogatja a paksi atomerőmű-fejlesztést, mivel az atomerőműben termelt villamos energia ára kiszámítható és fajlagosan igen alacsony. Paks bővítése tehát kiemelt érdekünk. Kifejtette továbbá, hogy az atomerőmű blokkjai a gázfüggőség növekedésének csökkentésével kedvező hatást gyakorolnak az ország ellátásbiztonságára, a magyar villamosenergia-rendszer forrásszerkezetére, mivel az üzemanyagellátás hosszútávon, több piacról is biztosítható, krízishelyzetekre a tartalékolhatóság miatt pedig nem érzékeny. A paksi atomerőmű jelenleg is kétéves fűtőelem tartalékkal rendelkezik.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2016. október 2-án 14 óra 32 perces kezdettel sugárzott „Oxigén” című műsorszám kérelemben foglaltakkal kapcsolatos 14 óra 40 perc 36 másodperces kezdetű szegmensének az összefoglalása:

Műsorvezető: „Születésnapra volt hivatalos az Oxigén stábja. A világ talán legnagyobb zöld szervezete ünnepelte évfordulóját. 1971-ben ugyanis egy maroknyi környezetvédő egy halászbárkával kihajózott az Alaszka partjainál lévő Amchitka-szigethez, hogy az amerikai tenger alatti robbantások ellen tiltakozzon. Ezzel kezdődött a Greenpeace története. Azóta eltelt 45 év, a hippy környezetvédő csoportból világméretű szervezet lett, de a mozgalom ma is a lelkes aktivistákra épít, nélkülük nem létezik a Greenpeace. Illés Judit annak járt utána, Magyarországon kiket és miért vonz a szervezet.”

Ezt követően Hunyadi Réka, a Greenpeace kommunikációs vezetője elmondta, hogy feladatuk az, hogy jelen legyenek a környezetkárosító tevékenységek helyszínén, dokumentálják azokat és beszámoljanak róluk a nyilvánosságnak. A nyilvánosság hatalmát használják ez után arra, hogy nyomást gyakoroljanak a cégekre, a politikusokra. A magyarországi iroda jövőre lesz 15 éves. Legnagyobb eredményei közé sorolta a Zengőn a Nato-lokátor megépítésének és a GMO-k magyarországi behozatalának magakadályozását. Sokat dolgoznak továbbá annak érdekében, hogy az ipari vállalatok a veszélyes hulladékaikat eltávolítsák, szintén nagy eredménynek könyveli el az Illatos-úti telep felszámolását. Megemlítette még az aktivisták kiemelt fontosságát is.

Berekméri Dóra aktivista elmesélte, hogy baráti unszolásra csatlakozott a Greenpeace-hez, Balogh Bertalan pedig arról beszélt, hogy egy megújuló energiával kapcsolatos rendezvény alkalmával döntött a csatlakozás mellett.

Schmidt Gergő a Greenpeace aktivista-kordinátora elmondta, hogy leggyakrabban egyetemista korúak, de egyre több idősebb ember is jelentkezik aktivistának. Vannak középiskolások is, a nemek aránya kiegyensúlyozott, talán kicsit több a lány. Havonta tartanak ún. info-napot, melyen jelentkezni lehet a Greenpeace-be. A szervezet iránt egyre nő az érdeklődés.

Ezután aktivisták számoltak be személyes élményeikről a Greenpeace-ben.

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint *„Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.*

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *”időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám.”.*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül annak is van jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, annak feldolgozása, bemutatása milyen módon szerepelt benne, ez a körülmény pedig jelen ügy kapcsán is kiemelt szerepet játszik.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdésről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

Az „Oxigén” a Médiaszolgáltató természetvédelmi magazinműsora, melyben védett területek, élőhelyek, védett vagy nem védett állat- és növényfajok bemutatása, veszélytényezők, természetpolitika, szakemberek megszólaltatása, országjárás és nemzeti parkok bemutatása szerepel.

Az „Oxigén” című műsorszám – a jelen határozat indokolásának 2. pontjában részletesen ismertetett tartalommal – a Greenpeace környezetvédelmi szervezettel, illetve annak magyarországi tagjaival foglalkozott, a szervezet megalakulásának 45. évfordulója alkalmával. A kérelemmel érintett műsorszegmens műfaját tekintve rádiós interjúkra épülő magazinműsor, melyben a riportert egy, a szerkesztő által megválasztott témakör kapcsán több szakértő, illetve érintett személy véleményét kérdezte (a Greenpeace feladatairól, magyarországi működéséről, illetve az aktivisták szerepéről). Jelen esetben nem korlátozható – még a kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben foglaltak alapján sem – a szerkesztői szabadság, a Médiaszolgáltató a riportokon keresztül ugyanis mindössze a Greenpeace feladatait, elveit kívánta bemutatni a közönségnek.

A tárgyi műorszám tehát arra vállalkozott, hogy a közmédia törvényben rögzített céljai elérése, feladatainak teljesítése keretében meghatározott nézőpontokat ismertessen, illetve bemutassa a Greenpeace - elsősorban magyarországi - működését, s nem pedig egyes, az adott témával összefüggő ellentétes vélemények ütköztetésének kívánt teret adni. Ebben a tekintetben a műorszám – annak elsődlegesen műfaji jellemzőire, nem pedig témájára tekintettel – a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét előíró médiaszabályozásbeli követelmények számon kérhetősége szempontjából a napi aktuális hírekkel foglalkozó közéleti, politikai vagy hírműsorokétól eltérő megítélés alá esik.

A fentiekre figyelemmel **megállapítható, hogy a kérelemmel érintett műorszám műfaji – és ebből következően szerkesztési – sajátosságait szem előtt tartva nem sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye.**

A fentiek alapján a Médiatanács az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel. A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza. A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet a Pp. 340/B. §-a és 397/I. § (2) bekezdés b) pontja alapján elektronikusan (úrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével) nyújthatja be a keresetlevelet a Médiatanácsnál.

Budapest, 2016. november 8.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat